

धनगरवाडी व हणबरवाडी उपसा
सिंचन योजनेमधील आरक्षित
पाण्यातील शिल्लक पाणी नागझारी
गावास देणेबाबतच्या नियोजनास
मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग
शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०२५/(प्र.क्र.३२०/२५)/मप्र
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक: १० डिसेंबर २०२५

- संदर्भ:- १) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे पत्र जा.क्र. मकृखोविम ४०/(४३२/२०२५)/प्रबा०-५/६८७६/२०२५ दि. ०८/१०/२०२५
२) जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र. सुप्रमा-२०२४/(प्रक्र२२५/२४)/मध्यम प्रकल्प दि. ४/९/२०२५
३) जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र. सुप्रमा-२०११/५१५/(प्रक्र२६६/११)/मध्यम प्रकल्प, दि. १६/३/२०१२
४) जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र. कृष्णाप्र०९२४/(प्रक्र४३२/२४) मोप्र-१ दि. १५/१०/२०२४

प्रस्तावना:-

मौजे नागझारी, ता. कोरेगाव जि. सातारा या गावास हणबरवाडी व धनगरवाडी ता. कराड उपसा सिंचन योजनेतील शिल्लक पाणी आरक्षित करणेबाबतचा प्रस्ताव कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे संदर्भिय पत्र क्र. ०१ अन्वये शासनास प्राप्त झाला आहे.

अ) धनगरवाडी उपसा सिंचन योजना, हेळगाव ता. कराड जि. सातारा -

धनगरवाडी उपसा सिंचन योजना, ता. कराड जि. सातारा हा प्रकल्प महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळांतर्गत "उर्वरित महाराष्ट्र या प्रदेशामध्ये असून या प्रकल्पाद्वारे कराड तालुक्यातील ११ गावे व कोरेगाव तालुक्यातील ५ गावे असे एकूण २५०० हे क्षेत्र सिंचनाखाली येणार आहे. धनगरवाडी उपसा सिंचन योजनेसाठी ०.७९ अघफू इतका पाणी वापर संदर्भिय शासन निर्णय क्र. ४ अन्वये मंजूर असुन प्रकल्पाच्या द्वितीय सुप्रमानुसार प्रत्यक्ष पाणीवापर ०.६६ अघफू इतका असलेने एकूण आरक्षित पाण्यापैकी ०.१३ अघफू पाणी शिल्लक राहते.

ब) हणबरवाडी उपसा सिंचन योजना ता. कराड जि. सातारा -

हणबरवाडी उपसा सिंचन योजनेचे पंपगृह आरफळ कालव्याच्या डाव्या तीरावर (सा.क्र.७२/५००) येथे कराड तालुक्यातील मौजे यादववाडी (मसुर) येथे कृष्णा प्रकल्प टप्पा-२ अंतर्गत प्रस्तावीत आहे. कराड तालुक्यातील १२ गावांतील २६०० हे. क्षेत्रास बंदिस्त नलिका वितरण प्रणालीद्वारे सिंचनाचा लाभ होणार आहे. या योजनेद्वारे कराड तालुक्यातील १२ गावांतील २६०० हे. क्षेत्र सिंचनाखाली येणार आहे. या योजनेसाठीचा पाणीवापर ०.८२ अघफू आहे.

हणबरवाडी उपसा सिंचन योजनेसाठी ०.८१८ अघफू इतका पाणी वापर संदर्भिय शासन निर्णय क्र. ४ अन्वये मंजूर असुन प्रकल्पाच्या तृतीय सुप्रमानुसार प्रत्यक्ष पाणीवापर ०.६९ अघफू इतका असलेने एकूण आरक्षित पाण्यापैकी ०.१२८ अघफू पाणी शिल्लक राहते.

क) नागझारी गावास धनगरवाडी व हणबरवाडी उपसा सिंचन योजनेतील शिल्लक पाणी देणेबाबत

धनगरवाडी उपसा सिंचन योजनेतील एकूण आरक्षित पाण्यापैकी ०.१३ अघफू व हणबरवाडी उपसा सिंचन योजनेतील एकूण आरक्षित पाण्यापैकी ०.१२८ अघफू पाणी असे एकूण ०.२५८ अघफू शिल्लक राहत असून सदर पाणी वरील नमूद योजनेमधून नागझारी गावास देणे तांत्रिकदृष्ट्या शक्य नसलेने सदरचे शिल्लक

पाणी उरमोडी उपसा सिंचन योजना टप्पा क्र. २ मधून उचलून कोंबडवाडी तलावामध्ये सोडण्यात येऊन तेथून लाडेवाडी बोगद्याजवळील वितरण हौदातून गुरुत्वीय बलाने पाणी नागझरी गावातील ४ पाझर तलावांना देणेबाबत महामंडळाचे संदर्भिय पत्र क्र. ०१ अन्वये प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे. या अनुषंगाने शासनाने पुढील प्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

संदर्भ क्र. ४ मधील जलनियोजन अधिक्रमित करून धनगरवाडी उपसा सिंचन योजनेचे परिशिष्ट -अ नुसार सुधारित फेर जलनियोजन व हणबरवाडी उपसा सिंचन योजनेचे परिशिष्ट -ब नुसार फेर जलनियोजन केल्यामुळे बचत होणारे ०.२५८ अघू पाणी नागझरी गावास देण्याच्या जलनियोजनास खालील अटीच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

- १) सदर नियोजनानुसार एकात्मिक राज्य जल आराखड्यामध्ये बदल करण्यात यावा.
- २) प्रस्तावित फेर नियोजनामुळे कृष्णा खोरे पाणी तंटा लवादामधील तरतुदीचा भंग होणार नाही याची खातरजमा महामंडळाने करावी.
- ३) सदर सुधारीत फेरजलनियोजना मुळे प्रकल्पाच्या सिंचन क्षेत्रात होणा-या बदलामुळे व्याप्ती बदल होत असल्यास महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाची मान्यता घेणेबाबतची कार्यवाही करण्यात यावी.
- ४) सदरील कामाचा समावेश धनगरवाडी उपसा सिंचन योजनेच्या सुप्रमा प्रस्तावामधे करून त्यास मान्यता प्राप्त झाल्यानंतरच सदरील कामावर खर्च करण्यात यावा.
- ५) महामंडळाने सादर केलेल्या हणबरवाडी व धनगरवाडी उपसा सिंचन योजनेच्या सुधारीत पाणीवापर/ फेर जलनियोजनाची संपुर्ण जबाबदारी कार्यकारी संचालक व मुख्य अभियंता यांची राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५१२१०१२५५४५४८२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने.

(सविता बोधेकर)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र- परिशिष्ट —अ व ब

प्रत,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, यांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे स्वीय सहाय्यक.
३. मा. मंत्री, स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री, स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. विधानसभा/विधान परिषद सदस्य सर्व.
६. स्वीय सहाय्यक, अपर मुख्य सचिव (जसं), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. स्वीय सहाय्यक, सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. स्वीय सहाय्यक, सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे.
१०. मुख्य अभियंता (वि.प्र), जलसंपदा विभाग, पुणे.

शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०२५/(३२०/२५)/मप्र दिनांक- १०/१२/२०२५

परिशिष्ट — अ

धनगरवाडी उपसा सिंचन योजना प्रकल्पाचे सुधारित फेर जलनियोजन

अ. क्र.	प्रवर्गनिहाय / योजना निहाय पाणी वापर	प्रकल्प अहवालानुसार एकूण आरक्षित पाणी (अघफू)	मंजूर द्वितीय सुप्रमानुसार प्रकल्पिय पाणी वापर (अघफू)	सुधारित पाणी वापर (अघफू)
१	सिंचनासाठी	०.७९०	०.६६	०.६६
२	औद्योगिक	०	०	०
३	बाष्पीभवन व्यय	०	०	०
	शिल्लक	०	०.१३	०.१३
	एकूण पाणीवापर	०.७९०	०.७९०	०.७९०

परिशिष्ट — ब

हणबरवाडी उपसा सिंचन योजना प्रकल्पाचे सुधारित फेर जलनियोजन

अ. क्र.	प्रवर्गनिहाय / योजना निहाय पाणी वापर	प्रकल्प अहवालानुसार एकूण आरक्षित पाणी (अघफू)	मंजूर तृतीय सुप्रमानुसार प्रकल्पिय पाणी वापर (अघफू)	सुधारित पाणी वापर (अघफू)
१	सिंचनासाठी	०.८१८	०.६९	०.६६
२	औद्योगिक	०	०	०
३	बाष्पीभवन व्यय	०	०	०
४	शिल्लक	०.००	०.१२८	०.१२८
	एकूण पाणीवापर	०.८१८	०.८१८	०.८१८

(सविता बोधेकर)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन